

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
ННІ неперервної освіти і туризму
19 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Філософія

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

Освітня програма: Публічне управління та адміністрування

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та
міжнародної комунікації Олена ЛАУТА

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Філософія

Навчальна дисципліна «Філософія» є обов'язковою компонентою ОПП з циклу загальної підготовки студентів спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Дисципліна спрямована на формування у студентів системного світогляду, розвитку критичного мислення, розуміння основних філософських ідей, етичних принципів та цінностей, важливих для професійної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетської підготовки. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є співвідношення «людина-світ», сутність та найзагальніші підстави світу, можливості та межі пізнання. Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є: ознайомлення здобувачів вищої освіти з досягненнями світової та вітчизняної філософської думки, філософською термінологією; розширення кола знань про людину, природу, суспільство, культуру, цивілізацію, простір і час, основні закономірності руху та розвитку, рівні, види та історичні типи світогляду, свідомість та її структуру; ознайомлення з основами теорії пізнання, філософською методологією та методологією наукових досліджень, колом проблем філософської аксіології та антропології; підвищення культурно-освітнього рівня, ерудиції та загальної культури мислення, визначення характерних рис основних соціокультурних парадигм; закріплення навичок аналітичного мислення, розвиток вміння висловлювати та аргументувати власні думки, міркувати послідовно та логічно правильно, вести діалог і полеміку; світоглядна підготовка, яка передбачає не лише передачу знань, але й формування філософського світосприйняття, гуманістичних ціннісних настанов та орієнтацій, ідеалів добра та справедливості, а також національної самосвідомості. Дисципліна складається з трьох змістових модулів: «Історія світової філософії», «Онтологія. Гносеологія», «Філософія людини.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	(бакалавр)
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма	«Публічне управління та адміністрування»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти	
	Форма здобуття вищої освіти
	денна
Курс (рік підготовки)	2
Семестр	4
Лекційні заняття	30 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.
Самостійна робота	30 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Філософія»: сформувати у студентів цілісне уявлення про основні філософські концепції, методи і категорії, розвинути здатність до

критичного мислення, рефлексії, етичної оцінки професійної діяльності, зокрема в галузі фізичної культури і спорту. Навчити студентів застосовувати філософські підходи до аналізу соціальних, культурних і духовних аспектів спорту, формувати гуманістичний світогляд, сприяти вихованню відповідальності, толерантності та гармонійного розвитку особистості.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

ФК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	тижні	усього	у тому числі		
			л	сем	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Історія світової філософії					
Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	1	4	2	2	
Тема 2. Філософія Давнього світу. Індія, Китай, Греція	2	4	2	2	
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	4	2	2	
Тема 4. Західноєвропейська філософія Нового часу	4	4	2	2	
Тема 5. Некласична філософська думка 19-21 ст.	6	4	2	2	

Тема 6. Феномен української філософії	7	8	4	4	20
Разом за модулем 1	48		14	14	
Модуль 2. <i>Онтологія. Гносеологія</i>					
Тема 7. Філософське вчення про буття	8	8	4	4	20
Тема 8. Свідомість як фундаментальна категорія філософії	9	4	2	2	
Тема 9. Теорія пізнання. Специфіка пізнавальних процесів	10	4	2	2	
Разом за модулем 2	36		8	8	
Модуль 3. <i>Філософія людини</i>					
Тема 10. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	12	4	2	2	20
Тема 11. Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження	13	4	2	2	
Тема 12. Моральний аспект буття людини.	14	4	2	2	
Тема 13. Аксиологія: філософське вчення про цінності					
Тема 14. Філософські проблеми управління	15	4	2	2	
Разом за модулем 3	36		8	8	60
Усього годин	120		30	30	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія як світогляд і наука	2
2	Філософія Стародавнього світу: Індія, Китай, Греція	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософські пошуки Модерну	2
5	Історія філософської думки: Філософія XIX-XX століть	2
6	Українська філософія.	2
7	Філософське розуміння світу, проблема буття	2
8	Філософське розуміння феномену свідомості	2
9	Пізнавальна активність людини	1
9.1	Наукове пізнання	1
10	Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2
11	Філософська антропологія. Філософія культури та цивілізації	2
12	Моральний аспект буття людини	2
13	Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього	2
14	Філософські проблеми управління	4

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика	2
2	Філософія Стародавнього світу: Індія, Китай, Греція	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження.	2
4	Філософські пошуки Модерну	2
5	Некласична філософія XIX-XXI ст.	2
6	Генеза філософської думки в Україні	2
7	Філософське вчення про буття	2
8	Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	2
9	Теорія пізнання Наукове пізнання	2

10	Логіка розвитку соціального пізнання. Філософський аналіз суспільства	2
11	Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження	2
12	Морально-етичні аспекти людського буття	2
13	Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього	2
14	Філософські проблеми управління	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світоглядно-методологічні засади прийняття правильного управлінського рішення	4
2	Проблема управління у філософії стародавнього світу.	4
3	Обґрунтування управлінських функцій в філософії Середніх віків та епохи Відродження	4
4	Філософські основи управління суспільством в філософії Нового часу.	4
5	Зміна парадигми філософського мислення у XIX – напоч. XX ст. Поняття класичної та некласичної філософії	4
6	Філософія української ментальності	4
7	Діалектика як філософське вчення про загальний розвиток. Основні принципи та закони діалектики. Онтологічний вимір феномену управління.	4
8	Проблема ідеального в філософії. Свідомість як філософська проблема	4
9	Проблема пізнання в філософії. Сутність наукового пізнання. Гносеологічний вимір феномену управління	4
10	Основні напрямки розвитку соціально-філософської думки	4
11	Філософсько-антропологічні аспекти управлінської діяльності	4
12	Норми моралі як управлінські регулятори суспільних відносин. Етика управління – основні підходи та вимоги.	4
13	Перспективи взаємодії антропологічного та аксіологічного дискурсу у філософії управління. Роль потреб та інтересів у формуванні мотивів і цілей управлінської діяльності.	4
14	Управління як предмет філософського аналізу.	8

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- модульне тестування;
- написання есе;
- екзамен;
- презентації та виступи на наукових заходах

7. Методи навчання:

- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- словесний метод (лекція, дискусія, розповідь-пояснення, співбесіда);
- практичний метод: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії на семінарських заняттях;

– наочний метод: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Історія світової філософії		
Сем. 1. Філософська пропедевтика	ПРН 1. Для забезпечення розвитку критичного мислення та здатності	5
Тест 1.	аналізувати складні проблеми сучасного глобалізованого світу, формування	5
Сем. 2. Філософія Стародавнього світу: Індія, Китай, Греція	особистої світоглядної позиції та етичних	7
Тест 2.	принципи, необхідних для відповідального життя в суспільстві: знати базові	5
Сем. 3. Філософія Середньовіччя та Відродження.	філософські поняття, вміти визначати власний світогляд, аналізувати етапи	7
Тест 3.	формування світогляду, аналізувати та розрізняти особливості східної та західної	5
Сем. 4. Філософські пошуки Модерну	філософії, розрізняти християнську та світську філософію, знати особливості	7
Тест 4.	філософії Нового часу, аналізувати історичні тенденції 17-19 ст., розуміти	5
Сем. 5. Некласична філософія XIX-XXI ст.	логіку становлення та розвитку наукового знання, використовувати набуті знання для	7
Тест 5.	аналізу причин помилок у пізнанні, аналізувати внесок німецьких класиків для	5
Сем. 6. Генеза філософської думки в Україні	розвитку науки та філософії, знати особливості та школи неklasичної	7
Тест 6.	філософії, знати етапи формування та представників української філософії, застосовувати набуті знання для	5
Модульна контрольна робота 1.	з'ясування місця укр. філософії у світовій філософії.	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія		
Сем. 7. Філософське вчення про буття	ПРН 1. Для формування основ наукового світогляду студентів, розуміння природи	10
Тест 7.	знання, меж пізнання та критеріїв істинності, розвитку абстрактного	5
Сем. 8. Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	мислення, здатності до концептуального аналізу та формування методологічних	10
Тест 8.	основ для професійної зайнятості: знати основні поняття філософського вчення про	5
Сем. 9. Теорія пізнання. Наукове пізнання	буття, розуміти зміст сучасних онтологічних проблем, розрізняти	10
Тест 9.	проблеми буття світу та людини, аналізувати структуру психіки та	5
С. р. № 1 Буття як засіб фіксування та відображення проблеми людського існування	свідомості людини, розуміти логіку процесу формування людської свідомості	25

	та самосвідомості особистості, аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, розуміти специфіку пізнавальних процесів.	
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Буття людини в соціумі, фізичній культурі та спорті		
Сем. 10. Логіка розвитку соціального пізнання. Філософський аналіз суспільства	ПРН 1. Для оволодіння філософськими інструментами осмислення власного місця у світі та розуміння фундаментальних питань існування, пошуку сенсу життя та розуміння свого призначення, сприянню інтелектуальному зростанню та формуванню зрілої особистості: вміти визначати місце філософії спорту у системі філософії та «спортивної науки» і дати уявлення про філософію спорту як галузь філософського знання, її специфіку та місце у загальній структурі філософії, розуміти проблеми виникнення і суті фізичної культури і спорту у сучасній філософській теорії, розуміти етичні проблеми, які існують у спорті, аналізувати зміни, що відбуваються у спорті та спортивній діяльності, детерміновані сучасною соціокультурною ситуацією, вміти формулювати проблеми суспільного буття, аналізувати причини соціальних явищ, застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності, вміти описати основні філософські підходи до сутності людини, вміти визначати підстави та походження моралі, аналізувати сучасні аксіологічні проблеми, озуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема, застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті.	5
Тест 10		5
Сем. 11. Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження		5
Тест 11		5
Сем. 12. Морально-етичні аспекти людського буття		5
Тест 12		5
Сем. 13. Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього		5
Тест 13		5
Сем. 14. Філософські проблеми управління		5
Тест 14		5
С. р. 2. Проблема людини в соціокультурному середовищі.		20
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2 + M3) / 3 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=657>
 - конспекти лекцій та їх презентації (в електронном у вигляді)
 - підручники, навчальні посібники:
1. Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2020. 378 с.
 2. Савицька І.М., Культенко В.П., Лаута О.Д., та ін. Проблеми і перспективи сучасного мегасуспільства в контексті гуманітарного дискурсу. Колективна монографія – К., 2020. -209 с.
 3. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. 580 с.
 4. Історія філософії. Античність та Середньовіччя. За ред. Умберто Еко та Рікардо Федрігі. Харків: Фоліо, 2021.
 5. Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2021. - 575 с.
 6. Філософія. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. К.: Либідь, 2022.
 7. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.
 8. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Вид-во Дух і літера, 2023.
 - методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
 - Лаута О.Д., Гейко С.М. «Філософія» для студентів усіх спеціальностей ОС «Бакалавр» НУБіП України // К.: Видавничий центр НУБіП України, 2020.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Лаута О.Д. Глобалізація як соціально-філософська проблема. Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі : матеріали міжн. науково-практичної конференції, м. Одеса, 2020. С. 50-54.
2. Предмет і проблематика філософії / за заг. ред М.А.Скринника, З.Е.Скринник. Львів, 2021. С. 336-338.
3. Лаута О.Д. Руйнація національної ідентичності українського народу з боку росії: філософський вимір: Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. «Відносини

між Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики. Київ, 2 червня 2022. С. 209-211.

4. Лаута О.Д. Маніпулятивний вплив засобів масової комунікації на розвиток культури спілкування // Духовний код української ідентичності у вимірі міжкультурної комунікації (до 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди) зб. матеріалів міжнародної наук.-практ. конф., Київ, 10 - 11 листопада 2022 р. – К., 2022. – 396 с.
5. Лаута О.Д. Національна ідентичність – ґрунт на якому базується сучасне та виростає майбутнє // Національна українська ідентичність очима молодих науковців. Науково-практичний семінар: зб. наук. праць (за матеріалами науково-практичного семінару), Київ, 9 травня 2024 р.). – К., 2024.
6. Цінності в житті людини і суспільства / Філософія/ За ред. Надольного І. Ф. – К., 2020. – С. 449-463.
7. Кулик О. Становлення новітньої вітчизняної філософії спорту: євроінтеграційний контекст / О. Кулик // Вища школа. – 2023. – № 4. – С. 48-56.